

Niet-technische samenvatting 2016681

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project	Studies naar de veiligheid en werkzaamheid van levende coccidiose vaccins bij kippen.
1.2 Looptijd van het project	5 jaar
1.3 Trefwoorden (maximaal 5)	Coccidiose; Eimeria; kip.

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project.	☐ Fundamenteel onderzoek
	☒ Translationeel of toegepast onderzoek
	☒ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
<i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
	☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	☐ Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	Coccidiose is wereldwijd de belangrijkste parasitaire ziekte bij legtypische of vleestypische kippen en wordt veroorzaakt door verschillende verwekkers van een zelfde soort. Afhankelijk van de coccidiose verwekker leidt een infectie tot ziekte verschijnselen met als uiterste gevolg sterfte. Voor de pluimveehouderij leiden deze infecties tot ernstige welzijnsvermindering van het dier, met een zeer grote economische impact. Vaccinatie is een goede manier om kippen te beschermen tegen infectie met kwaadaardige coccidiose stammen. Hiertoe moeten er wel vaccins beschikbaar komen die veilig zijn voor de kip en die werkzaam zijn tegen in het veld voorkomende soorten en stammen van de parasiet. Vaccins worden steeds belangrijker, omdat het aantal diergeneesmiddelen (anders dan vaccins) dat gebruikt kan en mag worden tegen coccidiose bij kippen sterk afneemt als gevolg van residu problematiek in pluimveevlees en resistentieontwikkeling bij de parasiet
---	--

	<p>tegen deze middelen.</p> <p>Het doel van dit project is om onderzoek te doen voor de ontwikkeling en registratie van coccidiose vaccins. In de eerste plaats gaat het om onderzoeken die wettelijk verplicht zijn om deze vaccins geregistreerd te krijgen. Daarnaast kunnen de onderzoeken ook worden ingezet in het ontwikkelingsstadium van een vaccin of om aanvullende informatie van vaccins (bijvoorbeeld bescherming tegen nieuw gevonden stammen) aan te tonen.</p>
3.2	<p>Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?</p> <p>Dit project draagt bij aan het beschikbaar komen van veilige en werkzame coccidiose vaccins voor kippen. Deze vaccins kunnen op grote schaal worden toegepast binnen de pluimveehouderij, waardoor het risico voor ziekte door coccidiose drastisch verlaagd wordt.</p>
3.3	<p>Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?</p> <p>In dit project worden 10345 kippen aangevraagd.</p>
3.4	<p>Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?</p> <p>Om de veiligheid van coccidiose vaccins aan te tonen krijgen kippen ofwel het vaccin ofwel het medium waarmee het vaccin wordt klaargemaakt toegediend. Afhankelijk van het ziekmakend vermogen van de stammen zullen kippen ziek worden. Verwacht mag worden dat de stammen die deel uit maken van het (kandidaat) vaccin slechts een beperkte impact hebben op de gezondheid van het dier.</p> <p>Om de werkzaamheid van coccidiose vaccins te testen krijgen kippen het vaccin toegediend of blijven ongevaccineerd. Op een bepaald moment na vaccinatie worden de kippen blootgesteld aan ziekteverwekkende coccidiose stammen. Deze ongevaccineerde dieren zullen ziek worden door de coccidiose infectie.</p> <p>De parasiet die coccidiose veroorzaakt heeft een korte houdbaarheid. Daarom moet de parasiet regelmatig worden gekweekt. Dit kan niet anders dan door kippen met deze parasiet in een lage dosering te infecteren. Het toedienen van vaccin en/of parasiet kan gepaard gaan met ziekte, door het aanslaan van de infectie.</p>
3.5	<p>Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?</p> <p>Licht ongerief: 9430. Matig ongerief: 904. Ernstig ongerief: 11.</p>
3.6	<p>Wat is de bestemming van de dieren na afloop?</p> <p>De dieren worden in het kader of na afloop van de dierproef gedood.</p>

4 Drie V's

4.1	<p>Vervanging</p> <p>Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet</p> <p>De dierproeven zijn grotendeels wettelijk voorgeschreven en staan beschreven in de Europese Farmacopoea en worden aangevuld met vergelijkingsproeven en controlegroepen. De parasiet kan zich alleen vermeerderen in het levende dier en niet in kweeksystemen buiten het dier. Door gebruik te maken van levende dieren worden de interacties tussen het dier, de parasiet en de omgeving waarin het dier zich bevindt meegenomen. Om deze redenen zijn alternatieve methoden niet mogelijk.</p>
-----	--

gebruikt kunnen worden.

4.2 **Vermindering**

Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

Het aantal dieren per dierproef is gebaseerd op de aantallen zoals beschreven in de Europese Farmacopoea. In voorkomende gevallen worden dierproeven gecombineerd, zodat het aantal benodigde controle dieren kan worden verlaagd.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

Kippen zijn het doeldier en kunnen niet worden vervangen door een andere diersoort vanwege de soortspecificiteit van de parasiet

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

De dieren worden dagelijks individueel geobserveerd. De humane eindpunten zijn duidelijk omschreven en eenvoudig vast te stellen. Dieren worden uit de studie gehaald als verwacht wordt dat ze de humane eindpunten zullen gaan bereiken. De dierproeven worden uitgevoerd door ervaren, bevoegd en competent personeel.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

15 februari 2017

Beoordeling achteraf

Nee

Andere opmerkingen

Nee